A°. 1849.

Opregte Vrijdagsche

HAARLEMSCHE COURANT

van 21 September.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

TURIN, 14 September.

De nieuw benoemde minister van oorlog in Sardinie, de generaal *Bava*, heeft, bij gelegenheid van het aanvaarden van dit departement, eene dagorde uitgegeven aan het leger, waarin hij hetzelve aanspoort, om zich steeds de dankbaarheid der Natie waardig te maken; met de verzekering, dat de onlangs geledene nederlagen in geenen deele de achting hebben verminderd, welke het sardinische leger zich ten allen tijde heeft weten te verwerven.

Van goederhand wordt verzekerd, dat het bijeentrekken van oostenrijksche troepen aan de zwitsersche grenzen met geenerlei vijandig oogmerk geschiedt, maar alleenlijk ten doel heeft, om het ontvlugten te beletten van die personen in Lombardije, welke zich daardoor aan de verpligte krijgsdienst zouden willen onttrekken.

— Uit Venetie wordt gemeld, dat van daar eene bezending naar Weenen is vertrokken, ten einde aan den oostenrijkschen Keizer de hulde dier stad aan te bieden.

— *Karel III*, de tegenwoordige Hertog van Parma, heeft in zijne Staten de geestelijke orden der Benedictijnen en Barnabiten verboden, en tevens aan den Heiligen-Stoel de redenen opgegeven, welke hem tot het nemen van dit besluit hebben genoopt.

— Te Bologna is het nummer van het officiële toscaansche regeringsblad, waarin de bekende brief van den Voorzitter der fransche Republiek was medegedeeld, door de politie in beslag genomen. Aldaar wordt de orde, zoowel in, als buiten de stad, dikwerf door zwervende benden van boosdoeners gestoord, welke reeds herhaaldelijk brand hebben gesticht.

Men beklaagt zich in Rome, dat de kardinalen-commissie, ondanks de verzekering van Frankrijk, dat voortaan aan den Kerkelijken-Staat vrijzinnige instellingen zullen worden gewaarborgd, steeds voortgaat met het doordrijven en in werking brengen van de door haar voorgestane terugwerkende maatregelen. Men meende, dat zoo lang Frankrijk zich bleef bepalen tot vertoogen, dit zoo zou voortduren.

— Men verzekert, dat de Koning van Napels den 9[den] dezer eene vrij uitgebreide amnestie zoude verleenen.

Men spreekt weder van het voornemen des Pauzen, om zich vooreerst te Benevent te gaan vestigen.

WEENEN, 16 September.

De minister van financien, de heer *Krausz*, heeft den Keizer een zeer uitgewerkt verslag aangeboden, tot herstel der oostenrijksche geldmiddelen, welke, ten gevolge van de aanzienlijke uitgaven, door de jongste tijdsomstandigheden gevorderd, aanmerkelijk zijn verachterd. De door den minister voorgeslagene maatregelen betreffen hoofdzakelijk het aanschaffen van gelden, tot verbetering van de middelen van de Bank, en het invoeren van verordeningen, om de opbrengst der algemeene belastingen te verhoogen, in verband met het gaandeweg tot stand brengen van bezuinigingen in de uitgaven van den Staat.

In de eerste plaats stelt de minister voor, om de sommen, welke wegens de schadevergoeding door Sardinie verschuldigd zijn, en op 25 millioenen florijnen worden geschat, geheel ter beschikking van de Bank te laten, en voor hetgeen die instelling nog verder zoude behoeven, eene nader te bepalen geldleening aan te gaan. Men begroot het kapitaal, 't welk voor de Bank zoude gevorderd worden, op 135 millioenen, waarvan 80 bij wijze van geldleening en 30 door verkoop van reserve-actien zouden moeten worden verkregen.

Wat betreft de verbetering van de opbrengst der belastingen, verklaart de minister, dat hij ongaarne daartoe overgaat, zonder de goedkeuring eener Wetgevende Vergadering, maar dat de behoefte zoo dringend wordt, dat hij meent daarnaar niet te kunnen wachten, zonder gewigtige belangen in de waagschaal te stellen. Hij schat het bedrag dezer verhooging op 45 à 50 millioenen. In afwachting, dat de uitgaven gaandeweg tot een minder cijfer zullen kunnen worden ingekort, draagt de minister voor het intrekken der thans bestaande kasbiljetten, tegen nieuw uittegeven schatkistbiljetten, waarvan het bedrag nader moet worden bepaald; waarvan de rente op gezette tijden naar de behoefte der geldmarkt wordt geregeld, en waarvoor tot onderpand worden verbonden de waarde van al de ijzerbanen van den Staat, ten bedrage van 67½ millioen, en de actien in deze ondernemingen, welke de Staat bezit, ten bedrage van 27½ millioen.

Met dergelijke maatregelen heeft de minister geen bezwaar gezien in de opheffing van het verbod van den uitvoer van gemunt geld.

Dit verslag is den 10[den] ingediend. Den 13[den] heeft de Keizer daaraan zijne goedkeuring gehecht, en den minister gemagtigd, dien ten gevolge nadere voordragten te doen. De minister had zijn voornemen te kennen gegeven, om het verbod voor den uitvoer van klinkende munt met den 18[den] September in werking te brengen.

FRANKFORT, 18 September.

[*Uit bijzondere berigten.*] Te gelijk met den Aartshertog *Stephan*, die zich sedert eenigen tijd in zijn kasteel Schaumburg in Nassau ophield, is ook de Aartshertog Rijks-bestuurder gisteren avond met den voorlaatsten stoomtrein van zijnen togt naar Mainz en Bieberich hier teruggekomen. — Men houdt het thans, na de verklaring van den minister *v. Winzingerode* in de nassausche Kamer, dat binnen weinige maanden geheel Duitschland in het bezit zou worden gesteld eener Constitutie, voor zeker, dat dit werkelijk het geval zal zijn, en dat het nieuw te benoemen voorloopige centraal-bewind waarschijnlijk niet van langen duur zal zijn.

In Beijeren, waar tot nu toe de vestiging van de protestantsche Gustaaf-Adolfs-vereeniging was verboden, is thans daartoe verlof verleend.

De verjaardag van den barricaden-strijd in deze stad, welke heden inviel, is zonder rustverstoring afgeloopen. Alleen hebben eenige democraten in den vroegen ochtend, onder het zingen van bekende vrijheids-liederen, zich naar het kerkhof begeven, en daar de graven van de ten vorigen jare gesneuvelden met bloemenkransen versierd. Eene patrouille Oostenrijkers is derwaarts gezonden, ten einde voor de handhaving der orde te waken, maar heeft die lieden eerst aangetroffen toen zij reeds terugkeerden. Verder is alles rustig gebleven.

VAN DEN RIJN, 19 September.

Men verzekert, dat de Koning van Pruissen het tegen den heer *Kinkel*, den gewezen hoogleeraar van Bonn, uitgesproken vonnis, waarbij hij tot levenslange gevangenisstraf veroordeeld is, heeft bekrachtigd.

— De krijgsraad te Rastat heeft weder een doodvonnis geveld. De veroordeelde, zijnde een Pruis, genaamd *Corvin-Wierzbitzki*, heeft echter, naar men verneemt, lijfsgenade bekomen.

PARIJS, 18 September.

Heden is de Voorzitter *L. Napoleon* van het kasteel van St. Cloud herwaarts gekomen, ten einde den Raad der ministers bij te wonen. Naar men verzekert, is daarin gesproken over de italiaansche aangelegenheden, naar aanleiding van door den heer *de Corcelles* uit Rome gezondene berigten.

Wat die berigten inhouden, is niet met zekerheid bekend. Vele en zeer tegenstrijdige geruchten zijn deswegens in omloop. Het baart eenige verwondering, dat de heer *de Corcelles* die berigten uit Rome heeft gezonden, daar men hier algemeen vermoedde, dat hij zich steeds in Napels bevond. Van eene clericale zijde wordt medegedeeld, dat de Paus er in zou hebben bewilligd, om de bestaande geschillen in den Kerkelijken-Staat te doen beslechten door een Congres, in 't welk Frankrijk, Oostenrijk, Spanje en Napels zouden worden vertegenwoordigd, en welk Congres te Rome zou vergaderen. Dit berigt behoeft nog allezins bevestiging, doch is welligt niet ongegrond, en men zal zich herinneren, dat reeds voor eenige dagen in het *Journal des Débats*, naar aanleiding van bijzondere berigten uit Rome, gewag is gemaakt van eenen maatregel van dien aard. — De clericale organen gaan inmiddels zoo ver, van te verzekeren, dat, ingeval dat Congres zal vergaderen, noch de heeren *de Rayneval* of *d'Harcourt*, noch de heer *de Corcelles*, zullen worden geroepen, om Frankrijks belangen te ondersteunen, maar dat te dien einde een speciale agent zal worden gezonden. Verder wordt van dien kant nog medegedeeld, dat de onderhandelingen over het bijeenroepen van zoodanig Congres geenszins het eerst van de fransche Regering zijn uitgegaan, maar van de oostenrijksche, welke dezer dagen eene zeer breedvoerige nota aan de bewindslieden alhier zou hebben doen toekomen, welke tot dat onderwerp betrekking heeft.

Door een der organen van de dusgenaamde gematigden wordt medegedeeld, dat ook de spaansche gezant te Gaëta, de bekende staatsman *Martinez de la Rosa*, tot andere denkbeelden zou zijn gekomen, en zou hebben begrepen, dat er van de zijde van den Paus iets moest worden toegegeven. Al ware het echter, dat de voornoemde gezant in dat gevoelen niet mogt deelen, dan houdt men zich toch overtuigd, dat, indien Frankrijk en Oostenrijk eensgezind te werk gaan, Spanje en Napels zullen moeten bukken, en de Paus mitsdien toegeven. Dat Frankrijk echter eene algeheele voldoening zal erlangen, wordt in geenen deele geloofd. De *algemeene* amnestie zou namelijk op eene *gedeeltelijke* amnestie uitloopen; de afscheiding tusschen het burgerlijk en geestelijk beheer zou mede geenszins zoo scherp afgebakend worden, als de liberale partij zulks verlangt; de Staatsraad zou niet meer dan eene raadgevende stem hebben, en dat nog wel alleen in de binnenlandsche aangelegenheden; eindelijk zou de regterlijke magt, wel is waar, eenigermate worden gewijzigd, doch aan de invoering van het wetboek *Napoleon* zou niet te denken vallen.

Wat van dit een en ander gegrond is, zal nader moeten blijken. Het ontbreekt inmiddels niet aan dagbladen, die verkondigen, dat de Paus minder dan ooit gezind is, om in eenig opzigt toe te geven.

— Het Concilie der bisschoppen is heden hier ter stede geopend met de gebruikelijke godsdienstige plegtigheden. De geestelijke dagbladen deelen echter nog niets mede, nopens den inhoud der openings-rede, en verklaren, dat zij daartoe niet gemagtigd zijn.

De laatstgemelde organen houden vol, dat, onder de thans ingevoerde wetgeving, de geestelijke overheid geheel onverpligt was, om het verlof tot het houden van het Concilie bij de Regering aan te vragen. Van die zijde laat men zich nog al heftig uit over de schrijvers van het republikeinsche dagblad *le National*, die het tegendeel hebben beweerd, en wordt de opmerking gemaakt, dat die lieden en hunne staatkundige vrienden alleen dan vrijheid verlangen, wanneer het hunne eigene democratische clubs geldt. De strijd, welke door de dagbladen over dat onderwerp gevoerd wordt, begint meer en meer levendig te worden, en zal vermoedelijk nog niet spoedig zijn beslist. Het verdient vermelding, dat de meeste *radicale* dagbladen nog veel verder willen gaan, dan de *geestelijke* organen, en beweren, dat, indien de geestelijkheid vrijheid mogt erlangen om, zonder bewilliging van de Regering, Concilien, Synoden en wat des meer zij te houden, ook die verordeningen moeten worden afgeschaft, waarbij de mindere geestelijken onder de willekeurige magt van de hoogere geestelijkheid zijn geplaatst, en dat mitsdien ook het be insel van de onafzetbaarheid der pastoors moet worden aangenomen. De clericale organen wachten zich tot dus ver wel, om de gegrondheid van dit laatste beweren te erkennen. Het is echter niet onmogelijk, dat in het thans geopende Concilie het punt der onafhankelijk-verklaring zal worden besproken, vermits de vrijzinnige denkwijze van den aartsbisschop *Sibour*, welke de vergadering heeft belegd, te dien aanzien niet onbekend is.

— De leden der Wetgevende Vergadering komen van lieverlede herwaarts. Reeds hebben meer dan 50 zich bij de questuur der Kamer aangemeld. De meeste dier afgevaardigden geven onbewimpeld te kennen, dat, naar hun gevoelen, de romeinsche verwikkelingen zeer goed voor eene schikking vatbaar zijn, en dat men thans op den goeden weg is, om daartoe te geraken.

— Volgens het dagblad *la Patrie*, 't welk thans minder als een half-officiëel dagblad, dan als een zoogenaamd orgaan van het Elysée-national (het verblijf van den Voorzitter) wordt aangemerkt, bestaat bij de Regering het voornemen, om de *ligting* van 1842 onverwijld te *ontslaan*. Deze mededeeling maakt een indruk, die alles behalve ongunstig is.

LONDEN, 18 September ('s avonds).

In berigten van de Kaap de Goede Hoop, tot den 2[den] Augustus, wordt gemeld, dat de gouverneur-generaal *Smith*, ten einde de hooggaande opgewondenheid der bevolking van de Kaapstad te doen bedaren, onder dagteekening van den 17[den] Julij, eene proclamatie heeft uitgevaardigd, in welke hij verklaart, dat hij geene magt heeft, om het schip *Neptune*, 't welk dagelijks met veroordeelde misdadigers van Bermuda te verwachten was, af te wijzen, of weder wegtezenden, maar dat hij, in afwachting van nadere bevelen, vooreerst maatregelen zoude nemen, om die lieden niet te doen ontschepen, — hen in Simons-baai aan boord van andere schepen te doen verplegen, — te zorgen, dat er geene gemeenschap van die lieden met den wal plaats had, en dat deze maatregelen, hoezeer dan ook niet wenschelijk voor de veroordeelden zelven, door hem genomen werden, ook met het doel, om hen voor persoonlijke mishandelingen te behoeden.

Vóór de uitvaardiging van deze proclamatie is de openbare orde in de Kaapstad verbroken geworden, uithoofde de heeren *J. Letterstedt*, *P. L. Cloete* en *A. de Smidt* zich hadden laten benoemen tot leden van den kolonialen Raad, in stede van andere leden, welke, ter zake van de maatregelen van het hoog bewind in Engeland, om de Kaap de Goede-Hoop tot eene straf-kolonie te maken, hun ontslag hadden genomen. Men heeft hunne afbeeldsels in 't openbaar verbrand, en aan hunne woningen en pakhuizen de glazen ingesmeten, — en men heeft daarentegen den heer *Ebden*, welke voor die betrekking had bedankt, almede in 't openbaar, hoogelijk vereerd. Dit had ten gevolge gehad, dat de eerstgenoemde drie personen hun ontslag als leden van den Raad hadden genomen. — Bij deze wanorde is de plaatselijke politie krachtdadig in 't midden getreden, om de menigte uiteen te drijven.

Den eersten Augustus was de *Neptune* nog niet aangekomen. Intusschen hadden de leden van het genootschap, ten doel hebbende, om zich tegen de bewuste regerings-maatregelen te verzetten, eene zeer talrijk bezochte vergadering gehouden, in welke eenstemmig was aangenomen: „dat de door den gouverneur verordende maatregelen niet voldoende konden worden geacht, om de bevolking gerust te stellen; — dat het 'er in Engeland op werd toegelegd, om de veroordeelde misdadigers, onder verschillende voorwendsels, aan wal te brengen; — dat, indien de gouverneur bepaalde last daartoe bekwam, hij dezelve zoude laten ontschepen; — dat de inwoners derhalve zelven zorg moesten dragen voor hunne veiligheid, en dat de namen der zoodanigen hunner, welke in deze gewigtige omstandigheden mogten weifelen, of daden plegen in strijd met het koloniaal belang, openbaar door de nieuwspapieren zouden worden bekend gemaakt."

Welke maatregelen de Regering hier te lande ten aanzien van de kaapsche woelingen, die bedenkelijk kunnen worden, zal nemen, is niet bekend; — wel echter, dat dezer dagen een stoomvaartuig met de meeste overhaasting is aangewezen en uitgerust, ten einde onmiddelijk met depeches naar de Kaap te stevenen.

— De stoomboot *Canada* heeft brieven aangebragt uit Nieuw-York van den 5[den], en uit Halifax van den 8[sten] September.

De *Hibernia*, welke van Boston herwaarts was vertrok-

ken, is genoodzaakt geweest, om terugtekeeren, ter zake van een belangrijk lek.

De berigten uit Canada, met deze gelegenheid aangebragt, luiden gunstiger dan de laatst ontvangene. — Volgens de amerikaansche bladen bestaat echter daar te lande eene blijvende bron van oneenigheid tusschen de oorspronkelijke Franschen en Engelschen; — tusschen de dusgenaamde Oranje-mannen en de Katholieken.

In de Vereenigde Staten was de vrees voor het ondernemen van vijandelijke oogmerken tegen Cuba, in weerwil van de proclamatie van den President *Taylor*, nog niet geheel geweken.

In Nieuw-York was de handel in den laatsten tijd niet verlevendigd.

— Men vermoedt ter beurze, dat Belgie welligt het voorbeeld van Nederland, ten aanzien van de gouden munt zal volgen, en dat in elk geval de massa goud, die reeds hier te lande aanwezig is, tengevolge van dien, aanzienlijk zal worden vermeerderd.

— Zaturdag j.l. zijn 17 wagens, geladen met 70 tonnen stof-goud en 3,000,000 dollars, getrokken door 85 paarden, en begeleid door een aantal politie agenten, van het stations-gebouw van den spoorweg bij de Londen-brug naar de Engelsche Bank vervoerd. Dit goud en zilver was dezer dagen te Portsmouth met de *Calypso* uit America aangebragt; de gezamenlijke waarde bedroeg, zoo als in de dagbladen gemeld wordt, 5 millioenen p. st. [vermoedelijk zal dit moeten zijn 5 mill. *dollars*].

LONDEN, 19 September.

De *Times* behelst heden eene redenering over de tusschenkomst van Rusland in de zaken van Hongarije, waarin aangemerkt wordt, dat de spoed, waarmede die mogendheid, na het doel harer onderneming bereikt te hebben, hare troepen uit dat land doet vertrekken, en de eerlijkheid, waarmede zij in deze geheele zaak te werk gaat, meer dan eenige overwinning in een oorlog, of vergrooting van grondgebied, hare magt en invloed op de zaken van Europa versterken; — dat men, indien dit in zeker opzigt te betreuren is, dezen uitslag voornamelijk moet toeschrijven eensdeels aan de buitensporigheden van de revolutionaire partij, waartegen Rusland te veld is getrokken; anderdeels aan den buitengewonen toestand, waarin de overige westelijke Staten van Europa, en voornamelijk Engeland, verkeerden. „Indien de Keizer van Rusland (dus besluit de *Times* deze redenering) reden heeft om met welgevallen en trotschheid zijne tegenwoordige staatkundige positie te beschouwen, dan moet hij in de eerste plaats daarvoor dank wijten aan de factien, welke de Staten van het vasteland van Europa hebben beroerd en verzwakt, en voorts, in niet mindere mate, aan den engelschen minister, die zijne staatkunde grondde op de kansen van die revolutionaire gelukzoekers, en welke de grondbeginselen en de magt, die dit land zoo lang aankleefde en in zijne buitenlandsche betrekkingen deed gelden, geheel en al ter zijde stelde."

'S GRAVENHAGE, 19 September.

Bij koninklijke besluiten van den 17den September 1849, zijn: 1°. ingetrokken de kantoren van registratie te *Schoonhoven* en te *Vlaardingen*, en vereenigd, het eerste met dat te *Gouda*, het tweede met dat te *Schiedam*; 2°. benoemd:

Tot inspecteurs der registratie en domeinen, de heeren: *J. F. Rousseau*, thans ontvanger der registratie te Roermond; *G. C. Collard*, thans ontvanger der registratie te Waalwijk; *E. H. J. W. Mathon*, thans ontvanger te Eindhoven.

Tot ontvangers der registratie en domeinen: te Roermond: de heer *F. K. A. Clermont*, thans te Rotterdam; te Rotterdam, voor de geregtelijke en administrative acten, de heer *B. van Berkel*, thans te Zaandam; te Zaandam, de heer *A. Rijser*, thans te Harlingen; te Harlingen, de heer *J. Haga*, thans te Schagen; te Schagen, de heer *T. Wildeboer*, thans te Oss; te Oss, de heer *L. A. Alder*, thans te Boxmeer; te Boxmeer de heer *A. D. Koltrop*, thans te Goor; te Waalwijk, de heer mr. *H. J. D. Graafland*, thans te Beetsterzwaag; te Beetsterzwaag, de heer *J. H. M. Spree*, thans te Oldeberkoop; te Oldeberkoop, de heer *H. Beeckkerk*, thans te Lemmer; te Eindhoven, de heer *J. P. de Vassy*, thans te Schoonhoven; te Amersfoort, jhr. *H. J. M. Barchman Wuytiers*, thans te Harderwijk; te Harderwijk, jhr. *E. W. van Weede*, thans te Vlaardingen; te Breda, de heer *J. van Diest*, thans inspecteur der registratie aldaar.

Z. M. heeft den heer *G. T. B. Croiset* benoemd tot ontvanger der directe belastingen (tweede afdeeling) te 's Gravenhage, en tot buitengewonen adjudant den generaal-titulair, ridder *de Stuers*.

— Men verneemt, dat al de ministers Z. M. den Koning hun ontslag hebben aangeboden. De *Staats-Courant* meldt, dat Z. M. de heeren mrs. *D. Donker Curtius* en *L. A. Lightenvelt* met de zamenstelling van een nieuw ministerie heeft belast, en heden avond wordt verzekerd, dat Z. M. reeds eenige leden van de Staten-generaal ten gehoore heeft ontvangen.

— De Regering heeft, in eene zeer uitvoerige memorie, onderteekend door den minister van binnenlandsche zaken, geantwoord op de bedenkingen, die in de afdeelingen der Tweede-Kamer gemaakt zijn op het ontwerp van provinciale wet. Die memorie behelst in de eerste plaats het volgende:

„ De Regering, het verslag der commissie van rapporteurs van de Tweede-Kamer der Staten-generaal, betreffende het ontwerp eener Provinciale Wet, zullende beantwoorden, zal ook hier met stilzwijgen voorbijgaan alle onaangename uitdrukkingen en onverdiende miskenningen, in dat verslag op meer dan ééne plaats voorkomende. Zij heeft, bij de beantwoording der vragen door den heer *Groen van Prinsterer* tot haar gerigt, duidelijk aangetoond, dat zij, in de omstandigheden, die plaats grepen en binnen het korte tijdsbestek haar gegund, alles heeft verrigt wat met redelijkheid van haar kon worden verlangd, zelfs verwacht. Onbevooroordeelde beoordeelaars zullen haar regt doen wedervaren, ook zonder dat zij zich op nieuw verdedigt.

„ Voor anderen, die niet verlangen te worden overtuigd, zijn alle verdere redeneringen onvruchtbaar.

„ Het werk, dat zij ook hier levert, kan gemakkelijk uit de hoogte en magtspreukig worden veroordeeld; maar de uitkomst van den toets, waaraan het werd onderworpen, bewijst, naar het inzien der Regering, dat die veroordeeling niet regtmatig is.

„ De Regering stelt daarom dat alles gereedelijk ter zijde, om zich, ter vervulling harer roeping, bij uitsluiting met de zaak zelve bezig te houden. Zij wil gaarne gebruik maken van de voorlichting, die dit verslag aanbiedt, en zij beijvert zich, om van dit gemeen overleg, ter verbetering van haar aangeboden ontwerp van wet, al dat nut te trekken, wat hare overtuiging kenmerkt als wenschelijk voor dit belangrijk onderwerp.

„ De bedoeling van het 5de van de additionnele artikelen der Grondwet kan niet twijfelachtig zijn. De grondwetgever wilde het tijdstip der uitvoering van de gewijzigde Grondwet zooveel mogelijk vervroegen. Hij liet het daarom aan de Regering niet over, het tijdstip voor het ontwerpen en indienen van de voornaamste der door die Grondwet gevorderde wetten te kiezen, maar schreef zelf voor, in welke eerstvolgende zittingen der Staten-generaal die voorstellen van wet moesten worden *voorgedragen*. Meer dan dit *kon*, *wilde* hij niet doen. Daardoor bereikte hij zijn oogmerk.

„ Aan het voorschrift voor de tegenwoordige zitting gegeven, heeft de Regering, in spijt van alle tusschen gekomen en gewigtige belemmeringen, getrouw voldaan.

„ De reden, waarom bij het aangeboden ontwerp van provinciale wet geenerlei gevolg is gegeven aan de omtrent gelijkluidende bepalingen der kieswet door de Tweede-Kamer gemaakte bedenkingen, is hieraan toe te schrijven, dat, toen het ontwerp van eerstgemelde wet ter aanbieding in gereedheid was, het verslag, wegens de kieswet, nog een onderwerp uitmaakte van overweging.

„ Derhalve moest *of* de provinciale wet worden aangeboden, zoo als die was ontworpen, *of* hare aanbieding worden vertraagd, tot dat een besluit zou zijn genomen, omtrent het gevolg aan de op de kieswet gemaakte aanmerkingen te geven.

„ Dit laatste zou vertraging in het aanbieden hebben doen ontstaan; en daarom is tot het eerste besloten, met het voornemen om in tijd en wijle, wanneer het verslag der Tweede-Kamer nopens de provinciale wet zou zijn ontvangen, in dit wets-ontwerp al zoodanige veranderingen te maken, als nader in de kieswet zouden zijn gebragt. Dit is, zoo als nader blijken zal, nu geschied, en daardoor aan het verlangen der Kamer ten deze zooveel mogelijk gevolg gegeven."

Ten aanzien van de algemeene bedenkingen tegen het ontwerp verklaart de Regering, dat zij niet kan deelen in de geuite meening, dat het kiesregt ter benoeming van leden, zoo van de Staten-generaal, als van de provinciale en plaatselijke besturen, bij ééne en dezelfde wet zou moeten geregeld worden. Zij verwijst dienaangaande naar hetgeen zij daaromtrent bij de aanbieding van het eerste ontwerp van kieswet heeft gezegd, en ontwikkelt nader den grond van haar gevoelen. — Voorts wordt in de memorie van beantwoording het volgende aangemerkt:

„ Dat dit ontwerp geene beginselen zoude bevatten, is eene ongegronde beschuldiging. Zij, die deze beschuldiging uiten, verlangen dat bijv. zal worden omschreven, wat door *provinciaal belang, provinciaal huishouden*, enz. moet worden verstaan. Doch deze verliezen uit het oog, dat zoodanige voorwerpen of niet kunnen, of niet behoeven te worden omschreven; vooral dat zoodanige omschrijvingen in eene wet niet te huis behooren.

„ Even ongegrond is het verwijt, dat het ontwerp niet, of ten minste niet behoorlijk, is uitgewerkt. Misschien is dat opstel te uitvoerig; maar zeker zal men daarin al de beginselen en bepalingen vinden, die, door den aard van het onderwerp, in deze wet worden gevorderd, zoo als uit het onderzoek van het opstel zelf zal blijken."

Na deze algemeene opmerkingen zijn de op het wets-ontwerp zelf in 't midden gebragte aanmerkingen breedvoerig beantwoord.

Met deze beantwoording is tevens aan de Kamer aangeboden een nader ontwerp van wet, waarbij niet alleen eene andere indeeling en rangschikking der bepalingen is aangenomen, maar zeer vele artikelen, naar aanleiding van de gemaakte bedenkingen, zijn gewijzigd.

'S GRAVENHAGE, 20 September.

Naar men verneemt, vertrekt Z. M. de Koning heden avond naar het Loo.

H. K. H. Prinses *Frederik* is met hare beide dochters, de prinsessen *Louise* en *Maria*, naar Berlijn vertrokken.

— In de bijeenkomst der Tweede-Kamer van heden is voorgelezen een koninklijk besluit van gisteren, waarbij de heer *v. Goltstein* benoemd wordt tot voorzitter der Kamer.

De tijdelijke voorzitter heeft hierop den nieuw benoemden gelukgewenscht, en de hoop uitgedrukt, dat de werkzaamheden der Kamer, onder zijne leiding, tot welzijn des vaderlands zullen strekken.

De heer *van Goltstein* aanvaardt het voorzitterschap. In eene toespraak drukt hij zijne erkentelijkheid uit voor het vernieuwde blijk van vertrouwen, 't welk de Kamer hem gegeven heeft, en zijne hoop, dat de welwillende ondersteuning der leden, welke hem gedurende de afgeloopen zitting de vervulling zijner pligten zoo zeer verligtte, hem ook nu niet zal onthouden worden. Daarna vervolgt hij aldus:

„ Reeds heeft uwe onvermoeide inspanning in het volvoeren der moeijelijke taak, welke aan u werd opgedragen, den weg aangewezen, die behoort ingeslagen te worden, ten einde de wijzigingen in de Grondwet opgenomen in werking te brengen, en aan de Natie het genot der regten te verschaffen, die aan haar bij deze hernieuwde Grondwet zijn toegezegd.

„ De zamenstemming der Regering met deze vergadering ten opzigte der beginselen, die ten grondslag dezer verordeningen moeten worden gelegd, kan alleen het uitzigt openen, dat de billijke verwachting der Natie hierin niet zal worden beschaamd.

„ Laten wij vertrouwen, dat deze eenstemmigheid niet achterwege zal blijven, en daardoor worden aangespoord om met onbezweken ijver de werkzaamheden weder op te vatten, die wij in de vorige zitting niet mogten ten einde brengen, en de nieuwe aan te vanden, tot welke wij geroepen zullen worden."

Onder de ingekomen stukken is eene missive van den onlangs afgetreden minister *Rijk*, dd. 13 September jl., ten geleide van zijn antwoord op eene aan hem in de maand Junij door een lid uit Edam gedane interpellatie wegens het Instituut te Medemblik. In die missive worden de redenen opgegeven, die den afgetreden minister hebben belet eerder te antwoorden. — Wordt besloten, de missive voor kennisgeving aantenemen, en het antwoord zelf neder te leggen ter griffie.

De Kamer is daarna in afdeelingen verdeeld, en deze hebben tot voorzitters en onder-voorzitters verkozen de heeren: *de Monchy* en *Storm*, 1ste afd.; *van Twist* en *Backer*, 2de; *Thorbecke* en *Groen*, 3de; *Albarda* en *v. Rosenthal*, 4de; *Donker Curtius* en *v. Zuylen*, 5de.

Tot leden der commissie voor het ontwerpen van een adres van antwoord op de troonrede worden door de afdeelingen verkozen de heeren *Engelen*, *Backer*, *Thorbecke*, *Dullert* en *de Man*.

De commissie voor de verzoekschriften is zamengesteld als volgt: de heeren *Fokker*, *van Eck*, *van Heiden Reinestein*, *Meussen* en *Dommer*.

Tot leden van de huishoudelijke commissie worden herkozen de heeren *Verwey-Mejan* en *Wintgens*.

Daarna wordt de vergadering gescheiden.

De ministers *de Kempenaar*, *Heemstra*, *Voet*, *Mutsaers*, *Lightenvelt* en *van Bosse* waren in de vergadering tegenwoordig.

— In de bijeenkomst der Eerste-Kamer van heden heeft de voorzitter kennis gegeven, dat tot leden der commissie voor het ontwerp-adres in antwoord op de troonrede zijn gekozen de heeren: *de Jonge van Ellemeet*, *Philipse*, *van Meurs* en *van Beeck Vollenhoven*.

Voorts wordt kennis gegeven, dat tot rapporteurs zijn benoemd, 1° voor het wets-ontwerp tot verhooging der begrooting van uitgaven voor het spoediger mededeelen per handelingen van de Staten-generaal, de heeren: *Gevers*, *Groeninx*, *Bosch* en *van Swinderen*; 2° voor dat omtrent pensioenen van ambtenaren aan 's Rijks werven, de heeren: *Martens*, *Groeninx*, *Bosch* en *van Swinderen*.

De commissie voor het adres in antwoord op de troonrede heeft, na ontvangen te hebben de opmerkingen der afdeelingen, een gewijzigd ontwerp-adres vastgesteld en deswege rapport uitgebragt. De beraadslagingen daarover worden bepaald op morgen.

Daarna is de vergadering gescheiden.

Het bovengemelde gewijzigde ontwerp-adres luidt als volgt:

„ Sire! [1.] De Eerste-Kamer mogt het voorregt genieten, Uwe Majesteit voor het eerst eene zitting van de Staten-generaal te hooren openen als wettigen opvolger van hem, die van dezelfde plaats gewoon was haar de dierbaarste belangen van het vaderland jaarlijks aantebevelen.

„ Ook uwe roepstem, Sire! om die belangen verder met u te behartigen, en mitsdien de grondwettige voorschriften volledig toetepassen, vindt bij deze Kamer den gereedsten weerklank.

„ [2.] Welkom zal het der Natie geweest zijn, uwe koninklijke verzekering bekomen te hebben, dat onze uit- en inwendige aangelegenheden zich gunstig voordoen. In het vriendschappelijk verkeer, dat wij met alle Staten onderhouden, vermeenen wij het gevolg te mogen zien eener staatkunde, die alle inmenging vermijdende in hetgeen elders geschiedt, zich beperkt tot het doen eerbiedigen van eigene regten.

„ Met U. M. deelen wij dan ook in het vooruitzigt, dat de vroeger gevreesde verwikkelingen ten aanzien van Limburg, onder de bescherming der tractaten, afgewend zullen blijven.

„ [3.] Wanneer wij met U. Sire, het oog op onze overzeesche bezittingen vestigen en daarbij hulde toebrengen aan de dapperheid onzer land- en zeemagt, op het weerspannig Bali betoond, gevoelen wij ons niettemin diep getroffen bij de herinnering aan den duren prijs, waarvoor de zege is gekocht; — het verlies van den voortreffelijken aanvoerder, van zoo vele verdienstelijke strijders, heeft aller harten met weemoed vervuld; — hunne nagedachtenis blijve bij den landgenoot in eere, en waarborge alzoo de erkentelijkheid van Neêrlands ingezetenen voor de loffelijke wijze, waarop de marine en het leger hunne pligten allerwege vervullen.

„ [4]. Ofschoon met dankbaarheid het goede in onzen binnenlandschen toestand erkennende, mogen wij echter het bestaan van armoede en gebrek aan arbeid niet onopgemerkt laten. Het zij dus het doel der Regering, te streven naar meerdere ontwikkeling van landbouw, handel en fabriekmatige nijverheid. Met verlangen zien wij dan ook naar de voorstellen uit, ons ter verbetering van volkswelvaart door Uwe Majesteit toegezegd.

„ [5.] Wij verheugden ons, te vernemen, dat 's Lands geldmiddelen de voordeelen ondervonden van meerder vertier, en, bij de hoogere prijzen, die de markt van onze koloniale voortbrengselen opleverde, ook verbetering erlangden door aanvankelijke bezuinigingen in het staatsbestuur. Wij vleijen ons, in de begrooting over het volgend jaar de bewijzen te zullen vinden, dat met de laatste stelselmatig wordt voortgegaan.

„ [6.] Ook bij ons heeft het gedeeltelijk mislukken van een onzer veldgewassen bekommering verwekt. Doch grooter was de zorg, uit het ontstaan eener ziekte geboren, waardoor menigvuldige menschenlevens plotseling bedreigd en afgesneden werden. Wij hopen, dat de Voorzienigheid die ramp, welke bereids schijnt te verminderen, verder lenige en daarvan ons vaderland bevrijde.

„ [7] Bij de herinnering aan het gunstige, dat het vaderland in den afgeloopen tijdkring te beurt viel, wees Uwe Majesteit ons op de behoeften van het oogenblik, op de eischen van de toekomst. Wij gevoelen het, Sire, hoe vele en hoe gewigtige werkzaamheden ons in deze zitting der Staten-generaal verbeiden. Hetzij die betrekking hebben op de ontwikkeling onzer grondwettige instellingen, hetzij op andere onderwerpen, waaraan 's Lands welvaart ten naauwste verknocht is, Uwe Majesteit zal ons steeds bereid vinden, om, met de meeste zorgvuldigheid en met het oog op de voorschriften der Grondwet, alle voorstellen te onderzoeken, die ons zullen aangeboden worden.

„ [8.] Zal echter het geluk en de voorspoed van ons volk werkelijk bevorderd worden, dan wordt vooral innige overeenstemming tusschen de verschillende takken der wetgevende magt vereischt. De Albestuurder zegene daartoe onze eendragtige pogingen."

AMSTERDAM, 19 September.

In de zitting van den Raad van heden zijn de stembiljetten voor de vervulling van twee opengevallen kiezers-plaatsen onderzocht. Van 6186 rondgezonden biljetten zijn 2148 behoorlijk ingevuld. De meeste stemmen hebben erlangd de heeren *P. J. Teding van Berkhout* en *J. Bosscha*; de eerste 261, de tweede 248.

Te Groningen zijn van 13 tot 17 Sept. 7 personen door de cholera aangetast, 2 overl., 6 hersteld. — Te Hoogezand zijn, sedert de laatste opgaaf, 2 cholera-gevallen voorgekomen; te Marum insgelijks 2.

Te Leeuwarden zijn van 9 tot en met 16 Sept. geene nieuwe cholera-gevallen voorgekomen.

Te Arnhem zijn van 16 tot 17 dezer door de cholera aangetast 1 lijder, overleden geen, hersteld 1; van 17 tot 18, aangetast geen, overleden 2, hersteld 2. Destijds bleven aldaar in behandeling 14 lijders.

Te Thiel is de cholera nu als geheel geweken te beschouwen.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 20 September. Den 19den dezer zijn in Texel binnengekomen Ouwehand van Hull, Coatsworth van Seaham, Facks en Schultz, beide van Pillau, Vagt van Dantzig en Skarup van Drontheim en uitgezeild het schip *Aldebaran*, kapt. Meyboom naar Batavia en Galloway (st.) naar Londen; de wind n.

Den 15den dezer heeft van de reede van Deal de reis voortgezet het schip *Adolph Werner*, kapt. Bauck, van Rotterdam naar Newport.

Den 16den dezer heeft van Portsmouth de reis voortgezet het schip *Johanna Maria Christina*, kapt. Gorter, van Amsterdam naar Batavia.

Den 16den dezer hebben van Falmouth de reizen voortgezet de schepen *Indus*, kapt. Cox van Rio de Janeiro en *Brazilian*, kapt. Spence van Maceio, beide naar Amsterdam.

Den 16den April is op 35° 38' n. b. en 16° 43' w. l. gepraaid het schip *Pictura*, kapt. Tydeman van Dordrecht en 10 Mei op 0° 5'

n. b. en 18° 9' w. l. het schip *Juno*, kapt. Mellema van Amsterdam, beide naar Batavia.

Te Harlingen zijn aangekomen Potjer van Petersburg, Onnes van Memel, Richs van Stettin, Albrethsen en Visser, beide van Noorwegen. Te Brouwershaven Seaborn van Leverpool en Torbjornsen van Archangel. Te Vlissingen Boon van Petersburg. Te Triest de Vries van Amsterdam. Te Venetien C. Ouwehand van Triest. Te Genua Leroux; te Baijonne Boer, beide van Amsterdam. Te Archangel van der Baan van Schiedam. Te Croonstadt van der Zee; te Bolderaa Wijkmeijer, beide van Amsterdam, van Ingen en A. T. Hazewinkel, beide van Schiedam en Bok van Rotterdam.

FONDSEN EN BEURSTIJDINGEN.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 20 *September.*

	pct.				gebl.
NEDERL. Werk. Schuld	2½	53½	à	54	53 15/16
„ „ „	3	63¼	„	¾	63 9/16
„ „ „ resc.	3		„		
„ „ „	4	83¾	„	84½	84⅛
„ Oost. Ind. Leen.	4		„		
„ Am. Synd.	3½	83½	„	84	83¾
„ Handelmaatsch. *resc.*	4½	162¼	„	¾	162½
„ Holl. Spoorw.			„		
„ Rijn „	4½	82½	„	83¼	
„ Aand. Haarl. Meer			„		
ENGELAND. Gecons.	3		„		
FRANKRIJK. Certific.	3		„		
RUSLAND. Obl. bij *Hope en C.*	5	104¼	„	105	104¾
„ „ „ 1828/29	5	104½	„	105	104¾
„ „ Amst. 1831	5	93¼	„	½	93⅜
„ leen. 1840	4	86	„	½	86¼
„ Inschr. *Stieglitz*	4	83¼	„	84½	84⅜
„ „ grootb.	6		„		
„ Certific.	6	64½	„	65	64¾
„ Neg. Hamburg	5		„		
POLEN. Aand. 1829 ƒ 300: —			„		
„ „ 1835 „ 500: —		141½	„	142¾	142¼
„ Oblig.	4	76¼	„	¾	76½
PORTUGAL. Neg. Londen.	3	30	„	¼	30⅛
„ „ „	3	31¼	„	½	31⅜
„ Binnenl.	5		„		
SPANJE. Neg. Londen 1834	5	11½	„	¾	11 9/16
„ „ onbep. St.	5	10¾	„	11¾	11 9/16
„ Coupons		8	„	½	
„ Neg. Londen 1842	3	35¾	„	36¼	36
„ Binnenl. Schuld	3	27¼	„	½	27 5/16
OOSTENRIJK. Ween. Bank *Goll*	5	90¾	„	91¼	91
„ „ „ „	4	74	„	¾	
„ Metal.	5	83¾	„	84½	84
„ „ Neg. Lond.	5		„		
„ „	2½	43¾	„	44¼	44
NIEUW GRENADA. Neg. Lond.	1¼	16¾	„	17¼	17
VENEZUELA. Neg. Londen	2		„		
MEXICO. Neg. Londen	5	27	„	½	27¼
LOUISIANA bij *Hope en C.*	5		„		
Geld op Beleening		2½	„		
dito op Prolongatie		2½	„		

Belgie neg. bij *Rothschildt* 46⅝. Frankrijk originele certific. 3 pc. 52⅝. Griekenland neg. Londen 5 à ½. Brazilie neg. 1824, 88; dito 1843, 86. Peru 53¼. Ecuador 3⅛.

De markt in binnenl. fondsen was heden flaauw gestemd, doch de handel in 2½ pc. Ned. was vrij levendig. Ook de meeste buitenl. fondsen waren tot verlaagde coursen te verkrijgen; n. metalliek 87, ½, ¼.

MADRID, 13 September. De 5 pc. 11¾; 3 pc. 27⅞. Coup. 6⅞ à 7.

WEENEN, 16 September (Zondag). De 5 pc. Metall. 97 à ⅛. Bank-actien 1105 à 1160.

Eene nieuwe leening, in verband met de uitgaaf van 49,000 stuks reserve-actien, heeft deze daling in de bank-actien teweeggebragt.

BERLIJN, 18 September. Polen 81. De 3½ pc. Schuldbr. 88½.

FRANKFORT, 18 September. De 5 pc. Metall. 88⅞; dito 2½ pc. 46½. De 2½ pc. Ned. 54½. De 3 pc. Spaansche binnenl. 27½.

LONDEN, 18 September. De 3 pc. gecons. resc. 92½ à ⅝. Spanje 17¾ à 18, en 34½ à 35. Brazilie 85 à 87. Portugal 28½ à 29½. Mexico 27½ à ⅝. Grenada 16¾ à 17¼. Nederl. 54 à ½.

PARIJS, 18 September. De 5 pc. cont. 88,65; ult. 88,70. De 3 pc. cont. en ult. 56,25. Bank-actien 2335. Napels 87,75. Rome 78½. De 3 pc. Spaansche binnenl. 27½.

ANTWERPEN, 19 September. De 5 pc. Spanje 11⅜; 3 pc. binnenl. 27⅜. De 5 pc. Belgie 95½; dito 2½ pc. 49⅝.

WISSELCOURS.

Amsterdam, den 20sten *September* 1849.

Madrid,	3/m. ƒ 251	à	c.	Bord.,	½ uso ƒ	56 62½	à	c.
Bilbao,	—— „ 250	à	–	Londen,	2/m. „	12 05	à	-
Cadix,	—— „ 252	à	–	——	zigt „	12 10	à	-
Sivilien,	—— „ 249	à	–	Hamb.,	—— „	35 06	à	07-
Lisbon,	—— „ 42	à	–	——	2/m. „	34 87½	à	-
Portà Port,	—— „ 42	à	–	Ween.,	6/w. „	32 75	à	-
Napels,	2/m. „ 79	à	–	Augsb.,	—— „	35 25	à	-
Livorno,	—— „ 28 25	à	–	Frankf.,	—— „	99 62½	à	.
Genua,	—— „ 44 75	à	–	Petersb.,	2/m. „	186	à	.
Parijs,	zigt „ 57	à	–	Rotterd.,	—— „	12½	à	-
	2/m. „ 56 62½	à	–					

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 18 September. De stemming der markt was over 't geheel merkelijk vaster. Nieuwe *tarwe* weinig ter markt, en 10 cents hooger; o. en jarige weinig gevraagd; 127, 130 p. o. roode ƒ 7,75 à ƒ 8,50; 120, 127 p. j. roode ƒ 5,75 à ƒ 7,15; 123, 127 p. n. roode ƒ 5,85 à ƒ 6,50. *Rogge* 10 c. hooger; 116, 121, 123 p. jarige en nieuwe ƒ 3,55 à ƒ 4,15. Nieuwe *boekweit* 20 c. hooger, doch weinig aangevoerd; jarige veen weinig gevraagd; 110, 116 p. n. grijze zand ƒ 3,50 à ƒ 4,20; 113, 116 p. j. veen ƒ 3,50 à ƒ 3,65. *Garst* zoowel de winter, als de zomer tot vorige prijzen; knobbe schaarsch en iets hooger; 96, 99 p. n. winter ƒ 2,85 à ƒ 3,15; 98, 101 p. n. zomer ƒ 2,70 à ƒ 2,90; 103, 110 p. n. knobbe ƒ 2,95 à ƒ 3,40. Dikke *haver* 10 c. lager; witte en zw. voer willig; jarige zw. voer 10 c. hooger dan de nieuwe; 85, 89 p. n. dikke brouw ƒ 2,65 à ƒ 2,95; 68, 72 p. n. witte voer ƒ 1,90 à ƒ 2,15; 72, 78 p. n. zw. voer ƒ 1,95 à ƒ 2,15. *Boonen* flaauw en lager; paarden- ƒ 4 à ƒ 4,40; duiven- ƒ 4,20 à ƒ 5. *Gort* als voren. *Koolzaad* ƒ 10 à ƒ 11,30. *Zomerzaad* gezocht; naar deugd ƒ 9 à ƒ 10,40. Geel *mosterdzaad* veel aangevoerd; ƒ 6 à ƒ 8.

ZAANDAM, 20 September. *Tarwe* in een doen; 126 p. bonte Koningsb. ƒ 275, en 122 p. Gron. ƒ 185. *Rogge* prijshoudend; 117 p. Munsters. ƒ 128 bij gerijf. *Garst* nagenoeg in een doen; 98 p. Noord-Holl. winter ƒ 102. *Haver* stil; Noord-Holl. ƒ 3,10 per mud. *Boekweit* zonder handel. *Koolzaad* niets in omgegaan. *Lijnzaad* niet williger; 109/10 p. Archangel ƒ 240. *Raapolie* dadelijk en op levering slap; op 6 weken ƒ 40¼; vliegend ƒ 39¼; p° Oct. ƒ 39¼; p° Nov. en Dec. ƒ 39½; p° Mei ƒ 40. *Lijnolie* flaauw; op 6 weken ƒ 30¾; vliegend ƒ 29¾.

SNEEK, 18 September. *Boter* ƒ 33,50. *Kaas* ƒ 15 à ƒ 18.

DELFT, 20 September. *Boter* ƒ 34 à ƒ 40.

De breede kerkenraad der Waalsche gemeente te 's Gravenhage heeft, ter vervulling der bestaande vacature, op een viertal gebragt de w. e. w. heeren *L. Bonnet*, te Frankfort a. d. M.; *Malan* (den zoon) te Hanau; *Montaudon* (suffragan) te Parijs, en *Vernes* te Nauroy.

⁂ Is op den nacht van den 19den op den 20sten September **weggeloopen**, in de omstreken van Overveen, bij Haarlem: Een witte staande HOND, met bruine kop, bruine vlek op den rug, Ren en gladharig. De aanwijzer of opvanger zal eene genereuse belooning erlangen. Adres bij J. H. KNOOP, op het Donkere Sparen te Haarlem.

⁂ Getrouwd:
BROEK IN WATERLAND, den 16den September 1849.
C. KOKER Bz.
en
T. BAKKER.

⁂ Getrouwd:
NIJMEGEN, 19 September 1849.
Mr. C. G. BIJLEVELD
en
C. W. BROERS.

⁂ Getrouwd:
J. N. VAN TEECKELENBURGH,
van *Nieuwpoort*, en
A. VAN ESSENBERG.
AMSTERDAM, den 20sten September 1849.
Eenige kennisgeving.

⁂ Getrouwd:
B. T. A. WESTEROUEN VAN MEETEREN
en
H. M. J. INSINGER.
AMSTERDAM, 20 September 1849.

⁂ DORDRECHT, 15 September 1849. Bevallen van een' welgeschapen ZOON *THEODORA MARIA SLOTEMAKER*, geliefde Echtgenoote van
G. M. VAN SOMEREN BRAND.
Eenige kennisgeving.

⁂ 's HERTOGENBOSCH, den 18den September 1849. Bevallen van eene welgeschapene DOCHTER Vrouwe *E. C. DE ROOCK*, geliefde Echtgenoot van
A. J. E. DOLLEMAN,
1ste Luitenant.

⁂ DIEPENVEEN, den 18den September 1849. Heden beviel mijne Echtgenoote, *J. M. COSTER*, van een' ZOON.
R. J. SMIJTER, Burgemeester.

⁂ Mijne geliefde Echtgenoot, *T. BOUWE*, beviel heden zeer voorspoedig van een' welgeschapen ZOON.
AMSTERDAM, 19 September 1849.
C. H. BURGER, Onderwijzer.
NB. Familie en Bekenden buiten de Stad gelieven deze algemeene ook als bijzondere kennisgeving aantenemen.

⁂ Op den 10den Julij 1849 overleed te DELFT, na een langdurig lijden, in den ouderdom van 63 jaren, onze geliefde Moeder, SARA ATSEMA, Weduwe van den Heer *A. Ogterop*, diep betreurd door hare Kinderen.
R. A. OGTEROP,
mede namens Zuster, Broeder en Behuwd-Broeder.
Ter oorzake van afwezige Betrekkingen heeft deze kennisgeving, ook op verlangen der overledene, niet vroeger kunnen geplaatst worden.

⁂ Overleden, in den ouderdom van bijna 73 jaren, de Hoog-Geborene Vrouwe THEODORA AURELIA Gravinne VAN LIMBURG STIRUM, Douairière van wijlen den Wel-Edel-Geboren Heer *A. G. Camper*.
LEYDEN, 14 September 1849.
NB. In eenige Exempl. van de voorgaande Nummers stond 13 September, leze men als boven.

⁂ NIEUWER-AMSTEL, den 16den September 1849. Heden overleed alhier Vrouwe MARIA CORNELIA HETTERSCHY, Echtgenoot van den Hoog-Wel-Geb. Heer Jhr. ADRIAAN VAN HAEFTEN.

⁂ Heden is alhier, in den ouderdom van ruim 85 jaren, overleden de Heer S. VAN GINKEL, Oud-Commissaris der Beurtschepen alhier.
ARNHEM, den 17den September 1849.

⁂ Heden overleed, tot mijne en harer aangehuwde Kinderen innige droefheid, mijne hartelijk geliefde Echtgenoot, CHRISTINA JOHANNA MARGADANT, in den ouderdom van ruim zestig jaren, waarvan ik er zeven en twintig met haar, hoogst gelukkig, door den Echt vereenigd ben geweest.
A. P. ADDINK.
's GRAVENHAGE, den 17den September 1849.
Eenige kennisgeving.

⁂ Heden overleed, in den ouderdom van ruim 57 jaren, onze veelgeliefde Moeder en Behuwd-Moeder, H. E. BOR, laatst Weduwe van wijlen den Heer *M. Heidenrijk.*
E. J. VAN ROSSEM,
uit aller naam.
HAARLEM, 17 September 1849.

⁂ Heden overleed ons jongste Kind, WILLEM DIRK, in den ouderdom van bijna 6 jaren.
VUGHT, 18 September 1849.
D. W. MOLHUYSEN.
M. ABBEMA.
Strekkende deze tot bijzondere en algemeene kennisgeving.

⁂ Op den 15den September 1849 overleed te *Arnhem*, in den ouderdom van ruim 17 maanden, INGENA, teedergeliefd eenig Kind van
HARLINGEN, 19 September 1849.
J. FONTEIN TUINHOUT.
R. TUINHOUT — FONTEIN.
Eenige kennisgeving.

⁂ De Heeren HOPE & Co., KETWICH & VOOMBERGH en Wed. W. BORSKI adverteren, dat de COUPONS der door hen uitgegeven Certificaten, ten laste den Staat van *Pennsylvania*, in de *Vereenigde Staten van Amerika*, rentende 5 pCt., verschenen 1° Augustus 1849, van heden af, ten Kantore van de *Associatie-Cassa*, zullen worden betaald met ƒ 23.22, zijnde het netto bedrag, waarvan is afgetrokken de in *Amerika* betaalde 5 pCt. belasting.
Amsterdam, 18 September 1849.

⁂ De beneficiaire Erfgenamen van den Heer WYNAND VAN GOUDOEVER, den 25sten Augustus 1849 te Hoorn overleden, roepen bij deze al diegenen op, welke iets van gemelden Boedel te vorderen mogten hebben of daaraan verschuldigd mogten zijn, om daarvan opgave of betaling te doen, ten Kantore van den Notaris N. CARBASIUS, te Hoorn, vóór of uiterlijk op den 30sten September 1849.

⁂ Die iets te vorderen hebben van, verschuldigd zijn aan, of Papieren onder zich mogten hebben van den Heer WILLEM VAN DER HAGT, Koopman en Winkelier, gehandeld hebbende onder de Firma van de GEBROEDERS BETTEN en onlangs te Utrecht overleden, gelieven daarvan opgaaf te doen, ten Kantore van den Notaris DWARS, te Utrecht, vóór den eersten October 1849.

⁂ Allen die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den Boedel van den Heer JACOB VAN LEEUWEN, in leven Koopman te Leyden, worden verzocht daarvan, vóór den 1sten November 1849, opgaaf of betaling te doen aan den ondergeteekende.
ALBs. VAN LEEUWEN,
Executeur.

⁂ Allen die iets verschuldigd zijn aan, of te vorderen hebben van den Boedel van wijlen den H. W. Geb. Heer Jonkheer AREND DANIEL VAN COEVERDEN, in leven Heer van 't Wegdam, overleden in de Gemeente Markelo, den 15den April 1849, of die eenige Gelden, Goederen, Stukken of Papieren, diens Nalatenschap betreffende, onder zich hebben, worden verzocht daarvan opgave of betaling te doen, ten spoedigsten, immers vóór den 28sten September 1849, ten Kantore van den Notaris W. JALINK, te Goor.

⁂ Op zeer gunstige voorwaarden verlangt men, ten spoedigste, bij weinig Kost-Jongeheeren: Eenen MEDE-ONDERWIJZER, welke geëxamineerd is voor het Fransch, die de Taal vloeijend spreekt en bovendien in staat is de Engelsche en Duitsche Talen voldoende te onderwijzen. Adres met *franco* Brieven, onder Lr. P., bij den Boekhandelaar J. Az. DOYER, te Arnhem.

⁂ Men vraagt, 1° November e. k. of eerder, een bekwaam APOTHEKERS-BEDIENDE, of iemand het Recepteren kundig. Adres bij J. SCHIERBEEK, Apothecar te Groningen, bij wien tevens gelegenheid is een LEERLING te plaatsen. Brieven *franco*.

⁂ Een APOTHEKERS-BEDIENDE, van de Protestantsche Godsdienst, voorzien van goede getuigschriften, wordt *ten spoedigste* in eene der Hoofdsteden van Overijssel gevraagd, waar hem tevens gelegenheid wordt gegeven tot het bijwonen van de Clinische Lessen. Adres, met *gefrankeerde* Brieven, bij den Boekhandelaar J. P. BRINKGREVE, te Deventer, onder Letter A.

⁂ Men verlangt een bekwaam APOTHEKERS-BEDIENDE, van voldoende attestatiën voorzien, hetzij binnen of buiten 's huis, tegen een goed Salaris. Adres, onder Letters A. Z., bij den Boekhandelaar J. D. DOORMAN, te Utrecht. Brieven *franco*.

⁂ De Apotheker S. BLOM Hz., te Alkmaar, verlangt ten spoedigste een LEERLING. Brieven *franco*.

⁂ Een ongehuwd KOETSIER, oud 30 jaren, van de R. C. Godsdienst, voorzien van de meest voldoende getuigschriften wegens gedrag en bekwaamheid, zag zich gaarne met November aanstaande in die Betrekking geplaatst. Adres met *franco* Brieven, Lett. H. V., bij den Boekhandelaar LA RIVIÈRE, te Nijmegen.

⁂ **EEN LEERLING IN DEN BOEKHANDEL!**
In een' Boekhandel, waarbij tevens eene Boekdrukkerij, vraagt men een LEERLING, niet beneden 14 jaren oud, met genot van Kost en Inwoning, tegen eene matige tegemoetkoming. Zich, onder *franco* schrijven, te adresseren aan de GEBRs. FELS, te Kampen.

⁂ De betrekking van STADS-VROEDVROUW te Rhenen, Provincie Utrecht, waaraan eene jaarlijksche toelage van ƒ 110 verbonden is, met 1° November aanstaande vacant wordende, zoo worden degenen, welke genegen zijn die betrekking te vervullen, uitgenoodigd zich daartoe vóór den 10den October aanstaande, hetzij in *persoon*, hetzij door *franco* Brieven, onder overlegging van bewijzen van toelating en goed gedrag, aan den Heer Burgemeester der Stad Rhenen te adresseren.

⁂ Die genegen mogt zijn eene JUFVROUW te plaatsen, tusschen de 30 en 40 jaren oud, van de Protestantsche Godsdienst, hetzij tot Oppassing eener Zieke, verzorging van Kinderen, besturing eener Huishouding of tot Gezelschap, gelieve zich te adresseren bij VAN PADDENBURG & Co., Boekh. te Utrecht, terwijl men meer acht zal geven op een fatsoenlijke behandeling als wel op een hoog Salaris. Verzoeke Brieven *franco*, onder Lr. G.

⁂ IEMAND die sedert vele jaren, in onderscheidene Familien, met de zorg en oppassing van jonge Kinderen is belast geweest en hieromtrent, even als ook omtrent humeur, gedrag en anderzins, de meest voldoende getuigenissen kan produceren, zag zich gaarne, met de maand November aanstaande, wederom geplaatst. Hare bijzondere geschiktheid en bekwaamheid in de verzorging van nog zeer jonge Kinderen maken dat zij uitsluitend met zoodanige verzorging zoude wenschen belast te worden. Zij belijdt de Protestantsche Godsdienst. Adres met *franco* Brieven, onder de Letters A. B. C., bij den Boek- en Courantdrukker G. J. THIEME, te Arnhem.

⁂ Met November wordt verlangd: Eene bekwame LINNENMEID, van de Hervormde Godsdienst en van goede getuigschriften voorzien. Adres met *franco* Brieven, onder Letters M. C., bij den Boekverkooper A. C. KRUSEMAN, te Haarlem.

⁂ *Une INSTITUTRICE, demeurant dans une contrée très saine de la Gueldre, désire voir augmenter le nombre de ses élèves; pour cet effet elle se recommande aux parents et aux tuteurs. On est prié de s'adresser, sous l'initiale R., à Monsieur W. C. WANSLEVEN, Libraire à Zutphen.*

*** *Une Demoiselle protestante et connaissant plusieurs langues cherche à se placer comme DAME DE COMPAGNIE. s'Adresser, par lettres affranchies, chez le Libraire THIEME, à Zutphen (sous les initiales J. F.).*

*** **CHOLERA-LIQUEUR en CHOLERA-ELIXER.**

Cholera-Liqueur à ƒ 1,20 en Cholera-Elixer à ƒ 0,80 de Flesch is, op *franco* aanvrage, verkrijgbaar bij H. P. VAN DIEST, Apotheker te Nijkerk op de Veluwe, bij wien tevens met succes gedebiteerd wordt, alsmede bij *J. M. Porton*, Drogist te Utrecht, en *C. de Heus*, Stilsteeg te Amsterdam, *het beroemde* ODONTALGICUM, heilzaam geneesmiddel tegen de hevigste Kiespijn, à 75 Cts. het Fleschje, met berigt omtrent het gebruik.

*** Het TANDPOEDER, bekend onder den naam van het *Pulver Dantifricium Nigrum*, tegen Schorbut, Kiesen Tandpijn, alsmede verdere gebreken van den Mond, daarenboven het schoone wit der Tanden bevorderd en door deszelfs duurzaam gebruik tot eenen hoogen ouderdom bewaard, is in de Dépots verkrijgbaar à 50 Cents het geheele en 30 Cents het halve Doosje:

Te Nijmegen, bij *J. van Dreven*; te Arnhem, bij *H. J. Holland*; te Wageningen, bij *W. J. F. Bout*; te Apeldoorn, bij *J. Kluit*. J. P. G. GELAUFF, Genees-, Heel- en Verloskundige te Diemen, bij Amsterdam, corresponderend Lid van het Genootschap ter bevordering van de Geneeskunde, onder de zinspreuk *Vis unita fortior*, te Hoorn.

*** De Chemisch bereidde **GEZONDHEIDS-ZOLEN** worden in de Kous gedragen; zij weren den nadeeligen invloed van ongezonde dampen, koude en vochtigheid; houden de Voeten gedurig warm en bevorderen eene geregelde, matige uitwaseming.

Zij zijn zeer aan te bevelen aan Menschen die aan zweterige en koude Voeten lijden, waardoor zoo ligt Maagkrampen, Hoest, Hoofd- en Kiespijn opgedaan worden.

Vele Duitsche Geneesheeren hebben deze **ZOLEN** aangeprezen. De Sanitäts-Raad NATROP, te Berlijn, de Professoren CHELIUS, te Heidelberg, en HECKER, te Freiburg, de Obermedicinaalraden SCHELLING, te Stuttgart, en MÜLLER, te Wiesbaden, de Hofraad GUGERT, te Baden-Baden, de Kreisphisicus FISCHER, in Kassel, Dr. GOMPERZ, in Keulen, en meer anderen hebben ze naauwkeurig onderzocht en door hunne Naamteekeningen aan hunne goedkeuring te hechten de deugdzame eigenschappen derzelve buiten twijfel gesteld.

Ook hier te lande hebben zij de goedkeuring van in de algemeene achting hooggeplaatste Geneesheeren verworven. Professor SURINGAR, Dr. HERZ, Dr. RIVE, Professor SUERMAN, Dr. ROËLL en anderen hebben ze onderzocht en hunne goede hoedanigheden gereedelijk erkend.

Wij hopen onzen Begunstigers eene dienst te bewijzen, met zoo spoedig mogelijk Dépôts dezer **GEZONDHEIDS-ZOLEN** in verschillende hoeken van het Rijk te vestigen en hen in de gelegenheid te stellen zich daarvan te kunnen voorzien. In het najaar, als wanneer het aankomende koude en natte weder meer dan anders op den gezondheidstoestand influenceert zijn zij van het grootste nut, daar het beter is het ziekworden te voorkomen, dan eene ziekte, eens opgedaan, te genezen. Wij raden een ieder aan twee of drie paar daarvan te koopen, om dagelijks te kunnen wisselen en de gebruikte gedurende den rusttijd te doen luchten.

De prijs is 45 Cents per paar, in de onderstaande Dépôts:

Amsterdam, Verkoophuis.	Kampen, Jufvr. *M. Vooght.*
Alkmaar, *J. Brongers Gz.*	Leyden, *A. Dirks.*
Assen, *H. P. A. v. Gorcum.*	Leeuwarden, *A. Steingrover.*
's Bosch, *F. L. Welsch.*	Middelburg, *C. J. Kries.*
Delft, *J. T. Wagner.*	Nieuwe-Diep, *T. Groen.*
Deventer, *B. H. Tikkel.*	Rotterdam, *J. A. Klinger en C°.*
Dordrecht, *A. Stempels Nz.*	Schiedam, Jufvr. *A. B. Roepius.*
Groningen, *G. Copinga.*	Tiel, *L. Ulfelder.*
" *J. F. Otté.*	Utrecht, *Ferd. Meijer.*
Gorinchem, *H. Bodery.*	Zwolle, *A. A. v. d. Kolk.*
Gouda, *A. Goedraad.*	" *W. Ulderink Jr.*
's Hage, *Sack en Comp.*	Zutphen, *J. H. A. Wansleben.*
Haarlem, Wed. *de Lange en v. Ek.*	" *Y. D. Ulderink.*
" *J. Larsen.*	(21/9 49.)

*** **BROODBAKKERIJ.**

Door verandering van Affaire UIT DE HAND TE KOOP: Eene welbeklante en wel ter nering staande ROGGE- en TARWEBROOD en BESCHUIT-BAKKERIJ, te Purmerende. Te aanvaarden met 1 November of eerder en te bevragen bij den Eigenaar, JB. VAN DEN BERG, Broodbakker.

*** Door sterfgeval wordt ter overneming aangeboden: Eene KOSTSCHOOL, met HUIS en TUIN, staande te Aalsmeer, waar omtrent nadere informatiën te bekomen zijn bij de Boekhandelaars de Wed. L. VAN HULST en ZOON, Keizersgracht, bij de Leliegracht, N°. 320, te Amsterdam.

*** Mr. F. L. RAMBONNET Fz., Notaris te Kampen, zal op Maandag den 1sten October 1849, des avonds ten zeven ure, in het Logement *den Dom van Keulen*, te Kampen, publiek verkoopen:

Een kapitaal HEEREN-HUIS, met annex KOETSHUIS, STALLING en TUIN, staande en gelegen te Kampen, in de Nieuwstraat, en doorloopende tot aan de Plantage, in de Hofstraat, gemerkt Wijk 3, N°. 158, Kadaster Sectie F, N°. 1207, groot 5 Roeden, 50 Ellen.

Het Perceel, eerst in 3 gedeelten en dan in massa zullende worden geveild, is bij inzate gebragt op de som van ƒ 4590. Nader onderrigt is te bekomen bij den Notaris voornoemd. Brieven *franco*.

*** **PUBLIEKE VERKOOP, BOUWMANS-WONING,**

op Woensdag den 10den October 1849, des voormiddags ten 10 ure, in *het Gemeente-Huis* te Boskoop, van eene kapitale Bouwmans-Woning, met Zomerhuis, Schuur, 6 roedige Hooiberg en verder Getimmerte, benevens ruim 19 Bunders allerbest WEI- en HOOILAND; waarvan de Woning en ruim 14 Bunders is staande en gelegen in de Gemeente Boskoop, in den Polder Reijerscoop, en ruim 5 Bunders op den Polder Rijneveld, onder de Gemeente Alphen. Verhuurd om ƒ 667 in het jaar, tot 1° Jan. en 1° Mei 1851. Breeder bij Biljetten vermeld en nader informatiën ten Kantore van den Notaris J. B. DUISENBERG, te Boskoop.

*** **TEN GEBRUIKE OP INDUSTRIE-SCHOLEN, ENZ.**

Bij de GEBROEDERS ABRAHAMS, te Middelburg, is uitgegeven:

1. ***A. GOUKA*, Handleiding tot het Lijnteekenen**, bevattende het construëren van Meetkundige Werkstukken, inzonderheid ten gebruike der *Industrie-School*; tweede Druk. Prijs 35 Cts.
2. ——————, **Wis- en Werktuigkundig Rekenboek**, naar aanleiding van het Volks Wis- en Werktuigkundig Leer- en Leesboek des Heeren J. W. L. VAN OORDT, uitgegeven door de Maatschappij *tot Nut van 't Algemeen*, ten dienste van gevorderde Leerlingen. Prijs 75 Cts.
3. ——————, **Vragen en Voorstellen over de beginselen der Rekenkunst.** Prijs 25 Cts.
4. ——————, **Vragen en Voorstellen over de eerste en voornaamste gronden en regelen der Algebra of Stelkunst.** Prijs 30 Cts.
5. ——————, **Beginselen der Meetkunst.** Met eene uitslaande Plaat. Prijs 40 Cts.

*** Bij den Boekverkooper JOHANNES MÜLLER, te Amsterdam, is verschenen:

BOOT, J. C. G., Latijnsche Vormleer, volgens de Spraakleer van *Madvig* bewerkt. 1847. Gr. 12°. ƒ –,80.

CORVEY, H. A., Anweisung zum möglichst richtigen Gebrauche der Zeichensetzung oder Interpunktion f. Niederl. Lehranstalten und für Diejenigen, welche sich selbst, ohne Lehrer, in derselben unterrichten und üben wollen. 1847. Gr. 8°. . . . . . . ƒ –,50.

CRUSIUS, G. Ch., Grieksch-Nederduitsch Woordenboek voor de Gedichten van *Homerus*, benevens eene verklaring der moeijelijke plaatsen, der gebruiken en instellingen van het helden-tijdvak. Voor Nederl. Scholen bewerkt door *Hm. Pol.* 1837. Gr. 8°. . . ƒ 5,40.

DOZY, R. P. A., Dictionnaire détaillé des noms des vêtemens chez les Arabes. Ouvrage couronné et publié par la troisième classe de l'Institut Royal des Pays-Bas. 1845. Gr. 8°. . . . . . . ƒ 5,20.

——————, ——————, Le même gr. in 4to. ƒ 8,30.

Fontes tres juris civilis Romani antiqui. — Legum XII tabularum, legis Juliae et Papiae Poppaeae et edicti perpetui Fragmenta. Adjectis tabulis chronologicis juris Romani. In usum lectionum Academicarum. 1840. Gr. 8°. . . . . ƒ 1,40.

GERICKE, J. F. C., Javaansch-Nederduitsch Woordenboek, op last en in dienst van het Nederlandsch Bijbelgenootschap zamengesteld, uitgegeven op uitnoodiging van het Nederlandsch Gouvernement en vermeerderd en verbeterd door *T. Roorda.* 1847. Gr. 8vo, *gecartonneerd* . . . . ƒ 22,90.

GROOT, A. D. CORNETS de, Javaansche Spraakkunst, uitgegeven in naam en op verzoek van het Bataviasche Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, door *J. F. C. Gericke*; tweede, verbeterde en vermeerderde uitgaaf, gevolgd door een Leesboek tot oefening in de Javaansche Taal, verzameld en uitgegeven door *J. F. C. Gericke*; op nieuw uitgegeven en voorzien van een nieuw Woordenboek, door *T. Roorda.* 1843. Gr. 8°. . . . . ƒ 7,80.

Handleiding tot de studie der Oudheid, door ***J. C. SPAKLER* en *J. HEEMSKERK Az.*** Dl. I (Inleiding, Taalkunde, Kritiek en Uitlegkunde, Geschiedenis der Oude Letterkunde). 1843. Gr. 8vo. ƒ 4,60.

Ook onder den Titel:

Letterkunde der Grieken en Romeinen, door ***J. C. SPAKLER* en *J. HEEMSKERK Az.*** 1843. Gr. 8°. . . . . ƒ 4,60.

JAARSVELDT, J. van, Handleiding tot het eerste onderwijs in de Hoogduitsche Taal, voor de Nederl. Jeugd. 1847. Gr. 8°. . . . . . ƒ –,80.

——————, ——————, Beoefenende en vergelijkende Hoogduitsche Spraakkunst, ten gebruike voor Nederlanders. 1841. Gr. 8°. . . . . ƒ 1,60.

——————, ——————, Theoret. pract. und vergleichende Holländische Sprachlehre für Deutsche, zum Gebrauch in Schulen, und für den Selbstunterricht. 1838. Gr. 8°. . . . . ƒ 1,80.

MADVIG, J. N., Latijnsche Spraakleer voor Scholen, voor Nederlanders bewerkt door *J. C. G. Boot.* Tweede, verbeterde uitgaaf. 1848. Gr. 8°. ƒ 3,15.

POL, H., Algemeene Geschiedenis, ten dienste van Scholen en Huisselijk Onderwijs. 1841—42. 3 Stukken, gr. 8°. . . . . ƒ 8,45.

Ook onder de afzonderlijke Titels:

——————, Geschiedenis der Oude Volken en Staten. 1841. Gr. 8vo. . . . . . ƒ 2,25.

——————, —————— —————— Middeleeuwen. 1841. Gr. 8vo. . . . . ƒ 2,45.

——————, —————— —————— Volken en Staten van den nieuwen tijd 1842. Gr. 8vo. . . . ƒ 3,75.

TEX, C. A. den, Encyclopaedia juris prudentiae. In usum lectionum Academicarum. 1839. 8°. major ƒ 5,75.

WILDE, A. de, Nederduitsch-Maleisch en Soendasch Woordenboek, benevens twee stukken tot oefening in het Soendasch; uitgegeven door *T. Roorda.* 1841. Gr. 8°. . . . . ƒ 3,75.

Binnen kort zal de pers verlaten:

BOOT, J. C. G., Latijnsche Syntaxis, volgens de Spraakleer van *Madvig* bewerkt. Gr. 12°.

*** **Bij de beraadslagingen over de voorgedragene**

WET OP HET ONDERWIJS

worden boven al de beide volgende Werkjes ter lezing aanbevolen:

I. ***C. L. VAN WOELDEREN***, *de* VOLKS-OPVOEDING, *beschouwd als grondslag van Nederlands toekomstige Staatsregeling.* Prijs ƒ 1,25.

II. —————— —————— *de* VOLKS-OPVOEDING *en* ARMVERZORGING, *beschouwd als het zekere redmiddel in den financiëlen toestand des Vaderlands.* Prijs 90 Cents.

De uitgave geschiedt bij den Boekhandelaar NIJHOFF, te Arnhem, bij wien mede onlangs is verschenen:

EENE PORTIE SCHILDPADSOEP. *Gemeenzame Gesprekken over het Maatschappelijk Leven. Naar het Fransch van* A. E. CHERBULIEZ, *Oud-Hoogleeraar in de Staathuishoudkunde.*

De prijs van dit, in deze dagen *hoogst belangrijke* Werkje is 90 Cents. Meervermogenden, die het willen uitdeelen, en alzoo aan de bevordering van *welvaart*, *orde*, *rust* en *eerbied voor wet en wettig gezag*, onder alle standen, willen medewerken, kunnen 12 Exempl. te gelijk à 75 Cents bekomen.

*** P. KRAAIJ JUNIOR, te Amsterdam, Water N°. 35, geeft uit:

DE JONKER VAN BREDERODE,

door ***W. J. HOFDIJK.*** Met een' Brief aan den Uitgever, van **Mr. *J. VAN LENNEP.*** Een Deel gr. 8°., in Carton. Prijs ƒ 2.

EENE SCHETS NAAR HET LEVEN,

door ***PAUL JONAS.*** Een Deel gr. 8°., met Vignet. Prijs ƒ 2.80.

HET HUIS HONSELAARSDIJK IN 1638.

HISTORISCHE NOVELLE, door ***A. L. G. TOUSSAINT.*** 2 Deelen gr. 8°. Prijs ƒ 4.80.

Bij denzelfden Uitgever zijn verschenen:

I. **TWEE ZUSTERS**, door Lady ***GEORGIANA FULLERTON***, Schrijfster van *Ellen Middleton.* Uit het Engelsch vertaald door *C. M. MENSING.* 2 Dln. gr. 8°., met Vignetten. Prijs ƒ 6.

II. **DE STIEFZOON.** Een Verhaal van ***FREDERIKA BREMER.*** In het Nederduitsch overgebragt door *C. M. MENSING.* 1 Deel gr. 8°., met Vignet. Prijs ƒ 2.20.

III. **DINA LOCKSLEY.** Naar het Engelsch van ***CHARLTON CAREW***, door *C. M. MENSING.* 1 Deel gr. 8°., met Vignet. Prijs ƒ 3.20.

IV. **DE VLOEK DER ZELFZUCHT.** Naar het Engelsch van de Gravin ***VAN BLESSINGTON.*** 3 Dln. gr. 8°., met Vignet. Prijs ƒ 8.

V. **GODSVRUCHT EN BEPROEVING,** door ***SAMUEL WARREN***, Schrijver van *„het Dagboek eens Geneesheers"* en *„10,000 Pond St. 's Jaars."* Uit het Engelsch vertaald door *C. M. MENSING.* 2 Dln. gr. 8°. Prijs ƒ 4.40.

VI. **DE LOTGEVALLEN VAN MARGARETHA CATHPOLE.** Naar het Engelsch van den Eerw. ***RICHARD COBBOLD***, door *C. S. ADAMA VAN SCHELTEMA, Predikant te Amsterdam.* 1 Deel gr. 8°. Prijs ƒ 3.

VII. **LEVENSSCHETS VAN LODEWIJK FILIPS**, door *D. W. JOBSON.* Prijs ƒ 0.90.

VIII. **NEERLANDS KONING IN NEERLANDS HOOFDSTAD**, door *PAUL JONAS.* Prijs ƒ 0.60.

*** Op den 12den September is aan het Gemeente-Bestuur der Stad Haarlem, ter vertaling in het Nederduitsch vertoond, door J. B. VAN LOGHEM JUNIOR, aldaar: **CHEMISCHES LABORATORIUM FÜR REALSCHULEN UND ZUR SELBSBELEHRUNG.** Anleitung zum chemischen Experimentiren, in einer Auswahl der wichtigeren und instructiveren chemischen Versuche. Von Prof. G. D. SCHUMANN. Mit einem Vorworte von Prof. Dr. FR. J. P. RIECKE. *Erzlingen*, 1849, *C. Weychardt.*

*** Bij P. A. REYNDERS, te Meppel, is uitgegeven:

HONGARIJE EN DE HONGAREN.

Geschied- en Aardrijkskundig overzigt, door *M. L. KAN* en *A. DIKHUIZEN.*

AFLEV. I. ƒ –,50.

Met 10 Afleveringen is dit Werk geheel compleet.

W. C. v. d. ZWAAG, Pred. te Dronrijp. **HET CHRISTELIJK KERKGEZANG**, zoo als het verdient te worden gewaardeerd en beoefend . . ƒ –,30.

Uitgegeven ten voordeele der Diaconie aldaar.

*** De Wed. D. R. VAN WERMESKERKEN, Boekh. te Tiel, geeft uit:

F. C. J. VAN SWIETEN (Luit.-Kol., enz.), VERDEDIGING VAN OOST-INDIE. Leiddraad ter verkrijging eener juiste kennis en ter beoordeeling der wijze van verdediging van de Nederl. O. I. Gewesten, enz. . . . . ƒ 1,25.

Onder de onderscheidene Geschriften, welke in den jongsten tijd over de gewigtige aangelegenheden onzer O. I. Bezittingen het licht zagen, onderscheid zich het onderhavige door een *bijzonder systema* van *defensie*, dat, op goede en welberedeneerde gronden, de doelmatigste middelen aan de hand geeft, om het duurzame behoud dier gezamenlijke gewesten voor ons Vaderland te waarborgen; weshalve dan ook dit Werkje vooral door hen in overweging dient genomen te worden, die het welzijn des Vaderlands behartigen en hierop eenen meerderen of minderen invloed kunnen uitoefenen.

Debiteerd met succes, van denzelfden Schrijver:

Den verkoop van Landerijen op Java verdedigd, enz. . . . . . . 90 Cts.

Bedenkingen tegen het Geschrift: De Zeemagt beschouwd in verband met de O. I. Bezittingen van het Rijk. . . . . . 65 Cts.

En heeft alom verkrijgbaar gesteld:

JUL. MÜLLER. Eene Getuigenis van *Christus* en den Weg, die tot *Hem* voert, voor de zoekenden. Uit het Hoogd. vertaald door H. v. ROMBOUTS, Predt. te Eck en Wiel. . . . . ƒ 3,75.

Behalve vele andere gunstige beoordeelingen, omtrent dit laatste, ook in onzen tijd, allerbelangrijkst Werk, in onderscheidene Maand- en Weekschriften, leze men vooral die, welke in het laatste nummer der Godgeleerde Bijdragen voorkomt.

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.